

Dizi Kuşağı: Boardwalk Empire

Amerika'da bir laf vardır: "New Jersey'in suyuna değen iflah olmaz" derler. Bu bölgede geçen dizilerden (*Sopranos*, *House* ve hatta *Batman*) anladığımız kadarıyla New Jersey'den memur kafalı adam çıkmıyor. *Boardwalk Empire*'de da ana karakterimiz Enoch Malachi 'Nucky' Thompson (Steve Buscemi) sadece Atlantic City'nin hazinesinden sorumlu kişi gibi dursa da ona otellerde kalıp, caz kulüplerine gitme ve o zaman için lüks olan arabalara binme imkanını veren asıl gelir kaynağı şehirdeki suç örgütünün başı olmasıdır. İçki yasağı ilan edilmiştir ancak insanlar hala içkiye ulaşmak istemektedirler. Bu durumu fırsata çevirmek isteyenlerse pek tabii kanun dışı adamlar olacaktır. Böyle bir dönemde yaşayan insanları ve onların hayatlarını anlatan *Boardwalk Empire* son yılların en büyük yapımlarından. Hem yapımcıları büyük isimler (Mark Wahlberg, Martin Scorsese, Terence Winter), hem kadrosunda büyük isimler var hem de büyük bütçesi sette küçük bir şehir

kurmalarına imkan vermiş. HBO'nun bir diğer dönem dizisi *Romè*'de da kostümlere ve mekanlara "doğru" hissetsinler, insanları geçmişe tanık olduklarına inandırınlar diye büyük bir önem verilmişti ve dizinin bir kaç filmin bütçesine denk bir yapım masrafı olmuştu. Bu dizi de farklı değil; seyirciyi hikayeye sokmak için çok ciddi bir emek sarfedilmiş. Karşılığını da aldılar ve ilk bölümü 7 milyondan fazla kişi tarafından izlenerek bir rekor kırdı.

1920'lerde geçen dizi sadece içki kaçakçılığından ve mafya hesaplaşmalarından bahsetmiyor. *Baba 2 (Godfather II 1974)*'de de izlediğimiz gibi ABD'deki organize suç örgütlerinin temeli bu dönemde atılmış ve içki yasağı bu örgütlerin serpilmelerini sağlayan olay olmuş. Daha sonraları Mafya'yla çok uğraşması gereken devlet ancak 1990'lara gelindiğinde mücadeleyi kazanmaya yaklaşabilecekti. *Boardwalk Empire*'de da seyirciyi asıl etkileyen insanların karakterleri ve diğer insanlarla ilişkileri. Suç hakkında bir belgesel izlemiyorsunuz ama, bu insanlar o kadar gerçek olduklarını hissettiriyor ki insanın değişmediğini sadece zamanın ve mekanın insan hayatında suni bir fark yarattığını düşünmemek elde değil. Her diyalog anlamlı, etrafta koşup "Akıllı ol!" diye bağırıyorlar. Zaman geçirmeye yönelik bir sahne yok, boş bir karakter karşımıza çıkmıyor. Sadece dramdan veya bir saatlik bir gözyaşı furyasından ibaret de değil. Oldukça

eğlenceli diyaloglar ve komik durumlar var. Birkaç bölüm izledikten sonra karakterler arkadaşınız gibi oluyor ve onlara olan şeyleri gerçekten önemseye başlıyorsunuz. Dönemin sosyal yapısı, meseleleri ve gelişmeleri belki kısa ama başarılı bir şekilde gösteriliyor. Tek eleştirilebilecek yönü her bölümü bitirdikten sonra küçük çaplı bir tarih araştırması yapmak zorunda bırakması oluyor.

İçki yasağı, 1. Dünya Savaşı sırasında kadınların toplumda güç kazanmaya başlamasıyla ATL adlı örgütün siyasi bir öneme sahip olması sonucu tartışılmaya başlanmıştır. 1920 yılında “toplumdaki ahlaksızlığın ve yozlaşmasının önüne geçilmesi için” uygulanmaya başlanan yasak, tarihteki her içki yasağı gibi etkili bir biçimde denetlenemediği için 13 yıl sonra kaldırılmıştır. Yasaktan sorumlu federal büro, tıpkı günümüzün finans piyasasında yaşandığı gibi yeterli bütçesi olmadığından, ülke çapında organize olmuş kaçakçılık örgütlerinin yasadışı faaliyetlerinin önüne geçememiştir. Rüşvet, haraç, içki kaçakçılığı, hırsızlık ve cinayet gibi çok çeşitli suçların işlenmesine yol açan bu yasak döneminden suç örgütleri de faydalanmış ve Johnny Torrio, Arnold Rothstein ve Al Capone (ilk bölümde kendisinin oldukça genç bir halini görüyoruz) gibi ünlü gangsterlerin ortaya çıkmasına neden olmuştur. *Boardwalk Empire*'de bu karakterlerin gelişimine tanık olma fırsatımız oluyor. Nucky de başlarda part-time suç adamı olsa da zaman geçtikçe tam bir mafya babası haline geliyor, karakteri gittikçe karanlıklaşıyor ve istemediği şeyler yapmak zorunda kalıyor.

Karakterlerin göçmen kimliği, aileleri, dinleri, ırkları, sosyal statüleri, hayalleri ve istekleri, işleri, geçmişleri, bütün toplumu etkileyen ya da bir anda buldukları yerde gelişen olaylar hayatlarına, sel sularının bir ağaç dalına yaptığı gibi sürükleyici bir yön veriyor. Diziyi de bu yüzden bir acıklık hakim. Olayların, diyalogların tam anlaşılmadığı yerler olsa bile sıkılmak mümkün değil çünkü her sahne ilgi çekici olmayı başarabiliyor. Dizideki aforizmalar da hayat dersi niteliğinde. Hikaye, Nelson Johnson'un "*Boardwalk Empire: The Birth, High Times, and Corruption of Atlantic City*" isimli kitabından aktarılmış. Şimdiye kadar 12 Emmy (Mad Men'in bu ödüldeki tekeline bile bozdu) ve bir de Golden Globe ödülü var. Dizi yayınlanmaya başladığı anda yeni bir sezon için anlaşma yapıldı ve aynı olay ikinci ve üçüncü sezon yayın başlangıcında yine yaşandı. *Boardwalk Empire* bütün bu sebeplerden son zamanlarda izlediğim en etkileyici dizilerden biri oldu. Bir saatliğine kendi hayatından uzaklaşıp, hareketli bir döneme ve heyecanlı hayatlar süren karakterlerin yanına gitmek isteyenler için biçilmiş kaftan. Son olarak sözü 1933'te yasağı kaldıran dönemin başkanı Franklin D. Roosevelt'e bırakıyorum: «What America needs now is a drink!»

Dorukhan Aksoy